

SARS E FIHELLA TLHOLO E SIRELETSANG INDASTERI YA MASELA

Tshwane, 10 Phuptjane 2022 - Ditshebeletso tsa Lekgetho tsa Afrika Borwa (SARS) di ananela kahlolo e nkuweng ke bohole ya Lekgotla le Phahameng la Maipiletso (SCA) e toboketsang motjha le tokelo ya yona ya ho hapa dithoto tse sa tsebahatswang ka botlalo ka nako eo di tshelang madiboho a Afrika Borwa.

Nyeweng e neng e le pakeng tsa *Khomishenara ya Ditshebeletso tsa Lekgetho tsa Afrika Borwa le Dragon Freight (Pty) Ltd mmoho le ba Bang* ya mohla la 7 Phuptjane 2022, SCA e entse phatlalatso mabapi le ho phethahatswa ha thomo ya SARS ho latela dintlha tsa Molao wa Bolaodi ba Meedi le Dihlahiswa tsa Naha. Tabeng ena ho ile ha etswa kopo ya maipiletso mabapi le qeto ya SARS ya ho hapa, ho latela dintlha tsa karolo ya 88(1)(c) ya Molao wa Bolaodi ba Meedi le Dihlahiswa tsa Naha, 19 wa 1964 ("the Customs Act"), ke dikhonteina tse 19 tse neng di tswa China tse neng di sa tsebahatswa ka botlalo bakeng sa ho lefa dikgafa tsa bolaodi ba meedi hodima dithoto tse tswang ka ntle ho naha. Dikhonteina tsena tse kentseng masela le dithoto tsa diaparo, di ile tsa hlwauwa ke motjhine o lekolang tse ka bakang kotsi wa SARS, o etseditsweng ho Iwantshana le boqhekanyetsi le diketsahalo tse seng molaong, mme tsa boela tsa fuputswa ke basebetsi ba Bolaodi ba Meedi.

Taba e tekilweng ke Baamehi ho SCA e ne e le hore qeto ya SARS e lokela ho qhelelwa ka thoko hodima mabaka a "motjha o leeme, o hlokang kelello le o sa utlwahaleng". SCA kaofela ha yona e qheletse ka thoko taba ena mme ya fetola qeto ya pele ya Lekgotla le Phahameng e neng e dumellana le akgente le bahwebi bana mme e bileng e ne e laela hore ditjeo tsa nyewe ena di leshwe ke SARS. SCA e ntshitse taelo e reng SARS e sebeditse ditaba ho bapa le bonamo ba thomo ya yona, le hore SARS e sebeditse ka motjha o seng leeme mme SARS e sebeditse taba ena ho latela bopaki boo e bo bokelletseng.

Ho tliswa kahare ho naha ha diaparo le masela ("CTFL") haesale e le nthpo e ntse e ata ho tloha mohla demokrasi ka lebaka la ho fumaneha ha dithoto tse hlasisitsweng ka ditheko tse tlase ka ntle ho Afrika Borwa. Dilemong tsa morao tjena, ho bile le dipuopuo mabapi le diaparo le masela a tlisisitsweng kahara naha ntle le ho latela molao wa Afrika Borwa.

Nyewe ena ke ya bohlokwa e bontshang hore SARS e phethahatsa mosebetsi wa yona molemong wa Afrika Borwa le batho ba yona mme ebole ke sehopotso sa hore SARS ke karolo ya bohlokwa ya ikonomi ya Afrika Borwa. Kahlolo ena e tiisa hore SARS e ikemiseditse ho phethahatsa thomo ya yona ya ho laola ho kena kahare ho naha ha dithoto tse itseng ho tshehetsa le ho phahamisa maikemisetso a leano le leholo la ikonomi ka Mmuso.

SARS e ikemiseditse ka matla ho fana ka tshebeletso e hlwahlwya mme sena se akaretsa hore e se kgeloswe ke dikgato tse matla tsa molao tse nyatsang maemo a tsa ditjhelete le ikonomi ya naha.

SARS e lomahantse meno mabapi le thomo ya yona ya ho Iwantshana le ho qoba ho lefa lekgetho mme e toboketsa temoso ya yona ho bahwebi ba sa ikobeleng tefo ya lekgetho mmoho le diakgente tsa tlhekelo hore ba lese tlwaelo ya ditsebahatso tsa leshano ka maikemisetso a ho leka ho qhekanyetsa mmuso se lokelang ho kena *mokotleng* wa ona.

Ditlamorao tsa diketsahalo tse seng molaong tsa dithomello kahare ho naha di akaretsa ho se hlasiswe ha di-invoese kaofela ha tsona mme sena se bake hore ho be le pokello e tlase ya lekgetho ka lebaka la hore ha se dikgafa tsohle tsa bolaodi ba meedi le tsa lekgetho la boleng bo ekeditsweng (VAT) tse leshwang mmuso ka lebaka la ketso ena ya ho se hlasisdi-invoese kaofela.

Khomishenara ya SARS Mong. Edward Kieswetter, o hlasisitse ho kgotsofala ha hae ka qeto ena ya bohlokwa. O itse, "Ho na le maiteko a matla ka batho ba etsang diketsahalo tsena tse seng molaong ho qoba tshehetso e behilweng ke mmuso bakeng sa di-indasteri tsa lehae

mme seo se thefule bokgoni ba na ha hobane sena se tsamaisana le tahleheloi ya mesebetsi, haholoholo lekaleng la lehae la tlhahiso. Sena se nonyetsa bokgoni ba na ha ba ho hola le ho theha mesebetsi mme se bake le tlhodisano e leeme lepatlelong la kgwebisano e molaong.

Ha a phethela, o itse, "SARS e ntse e tswela pele ho ntlaftsa bokgoni ba yona ba ho fokisa boitshwaro ba ho se ikobele tefo ya lekgetho mme e tla etsa tsohle tse matleng a yona hore ditjeo e be tse hodimo bakeng balefalekgetho ba sa ikobeleng tefo ya lekgetho, ha ka lehlakoreng le leng e ntse e bebofatsa kgwebisano e molaong".

Qetellong, Khomishenara o lebophile Lefapha la Kgwebisano, Indasteri le Tlhodisano, indasteri ya masela le diaparo mmoho le lekala la Mekgatlo ya Basebetsi ka kabelo ya bona e molemo katlehong ena.

Ho fumana lesedi le fetang lena, ka kopo ikopanye le SARSMedia@sars.gov.za